

တကြမဇ္ဈတ္တတာနှင့် ဥပေက္ခာ-ဗြဟ္မဝိဟာရ

တကြမဇ္ဈတ္တတာ- ဟူသည်

မိမိနှင့် ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက် သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ မိမိတို့ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကိစ္စများ၌ အပိုအလိုမရှိ၊ အလယ်အလတ် တည့်မတ်အောင် ပြုလုပ်ပေးတတ်၏။ ဥပမာ- ဖဿ၏ တွေ့ထိပေးမှု ဖုသနကိစ္စ၊ ဝေဒနာ၏ ခံစားမှု အနာဘဝနကိစ္စ... စသည့်ကိစ္စများ၌ ယုတ်လည်း မယုတ်၊ လွန်လည်း မလွန်ဘဲ တည့်မတ်စွာ ဖြစ်နေကြခြင်းသည် ဤတကြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်ကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

"လျစ်လျူရှုခြင်း သဘောရှိ၏ဟု ယောဂီဉာဏ်အားထင်သည်"- ဆိုရာ၌ "လျစ်လျူရှုခြင်း"ဟူသည် "ဂရုမစိုက်ဘဲ ပစ်ထားခြင်း"ဟု မမှတ်ရ။ မြင်းနှစ်ကောင် ကပ်ယှဉ်၍ မောင်းနှင်နေသော မြင်းရထားထိန်းသည် မြင်းနှစ်ကောင် တစ်ကောင်က တစ်ကောင်ကို မလွန်ပဲ အညီအမျှ သွားနေလျှင် ထိုမြင်းများကို ကြိုးလဲမဆွဲ၊ နှင်တံဖြင့်လည်း မတိုရဘဲ လျစ်လျူပြုနေသကဲ့သို့ ဆိုင်ရာကိစ္စ၌ အညီအမျှ ဆောင်ရွက်နေကြသော သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဗျာပါရမပြုရဘဲ သင့်တင့်သောအားဖြင့် ရှုနေခြင်းကို "လျစ်လျူရှု"သည်ဟု ဆိုသည်။

(တကြမဇ္ဈတ္တတာ = ညီမျှအောင် ဆောင်ထားမှု၊ လျစ်လျူရှုမှု)

ဥပေက္ခာ ဗြဟ္မဝိဟာရ

ဗြဟ္မဝိဟာရလေးပါး၌ ပါသော 'ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရ'ဟူသည်မှာလည်း ဤတကြမဇ္ဈတ္တတာ ပင်တည်း။ ဤ၌ ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရ ဟူသည်ကား ထိုထို သတ္တဝါတို့၌ လျစ်လျူရှုခြင်းကို ခေါ်သည်။ ထိုကြောင့် "သတ္တဝါ ပညတ်အာရုံကို အာရုံပြုသော ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရ"ဟု ဆိုလျှင် တရားကိုယ်မှာ ဤတကြမဇ္ဈတ္တတာပင်တည်း။

သို့သော် တကြမဇ္ဈတ္တတာ ဟူသမျှကိုကား ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရဟု မမှတ်ရ။ ဘုရားဖူး၊ တရားနာစသော ကိစ္စတို့၌ပါသော တကြမဇ္ဈတ္တတာသည် ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရ မဟုတ်ပေ။

(သဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ၊ နာ၊ ၁၄၁-၂)